

Barraca del Camí Ral

Rellinars

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Serra de l'Obac - Camí Ral
Emplaçament
Alçada: Vessant meridional del Torrent de la Cansalada
635

Coordenades:

Latitud: 41.64565
Longitud: 1.95621
UTM Est (X): 413077
UTM Nord (Y): 4610961

Classificació

Número de fitxa 08179 - 337
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVIII-XX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Una part de la coberta s'ha enfonsat.
Protecció Legal
Observacions protecció: Decret 27/2011 del Consell Comarcal del vallès Occidental
Accés Díficil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08178A0030000900000OA
Autoria de la fitxa Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: dg., 14/04/2019 - 02:00

Descripció

Barraca de pedra seca situada a l'obaga del Torrent de la Cansalada, per sota la Carena del Camí Ral. L'accés es fa per un corriol que surt des del mateix Coll de Correu tot baixant cap al torrent de la Cansalada que ressegueix el torrent pel capdamunt de la llera. Sense mai deixar-lo a mà dreta fins a trobar la llera rocallosa d'una torrentera. Uns tres metres abans, a mà dreta hi ha les restes mig emboscades d'un camí que resseguint-lo s'arriba a un xaragall que no s'ha de travessar. La barraca es localitza a uns cinc metres per sobre mateix.

Es tracta d'una construcció de planta quadrada (2,90 m per 2,50 m de costat) que aprofita el pendent natural del terreny per adossar-hi el mur orientat al sud, mentre que els murs orientats al l'est i a l'oest ho estan parcialment. La pedra és molt irregular, falcada amb pedruscall extret del mateix torrent. La porta, orientada a l'est té una alçada 0,70 m per una amplada de 0,60 m. Està situada a mà dreta de la façana principal, amb els muntants rectes i una sola llinda amb lleixa interior. El mur de tramuntana presenta un esllavissament a nivell de la corona exterior. El gruix dels murs és de 0,65 m. A l'interior hi ha un arc de descàrrega a cadascun dels costats que permet alçar la coberta, feta per aproximació de filades. La part central està enfonsada a l'interior de l'habitable. En el mur sud hi ha un doble tinell o cocó superposat. L'inferior està situat arran de terra; mesura 0,47 m d'amplada per 0,30 m d'alçada per 0,50 m de fondària, mentre que el superior fa 0,32 m d'amplada per 0,36 m d'alçada per 0,67 m de fons. Novament en el mur de ponent hi ha un altre tinell situat a mitja alçada, més petit que mesura 0,34 m d'amplada per 0,20 m d'alçada per una fondària de 0,50m. A mà dreta d'aquest, en el mateix pany hi ha una darrera obertura, amb un roc al mig que aguanta la llosa que fa funció de llinda, completament esquerdada. L'amplada total és de 0,40 m per una alçada de 0,15 m i 0,55 m de fons. L'alçada màxima conservada a l'interior és d'1,90 m.

Observacions:

Aquesta barraca no consta en l'inventari de l'Observatori del Paisatge de Catalunya dins el projecte Wikipedra de construccions de pedra seca. Però sí que està documentada en el bloc de Jordi Guillemot: <http://caudelguille.net/barraques/rellinars/652-001-barraca-del-cami-ral>

Història

La tècnica de la pedra seca es caracteritza per l'ús de la pedra sense treballar i sense cap material d'unió. Les irregularitats de les lloses es corregeixen amb pedruscall. La pedra només es treballa quan ha de tenir una tasca específica, com llandes o escaires. A Rellinars aquesta tècnica s'utilitza en les barraques de vinya, en les parets de marge per aterassar el terreny i també en tines.

Es tracta d'una tècnica amb uns orígens molt remots però que la seva expansió es vincula amb el creixement de la viticultura durant la segona meitat del segle XIX (SOLER i PERARNAU:1985). No hi ha testimonis, ni documentació que puguin aportar una cronologia més antiga. Els condicionants que afavoreixen l'aparició de les barraques són: un increment de l'àrea cultivable que provoca la construcció de parets de pedra seca per formar feixes; una atenció més continuada que reclama el conreu de la vinya, creant la necessitat d'aixopluc i magatzem d'eines del pagès que restarà més temps lligat al camp; i, finalment, la presència al Bages, d'un estrat rocós molt pròxim a la superfície.

La situació geogràfica d'aquestes barraques ve condicionada per la necessitat d'aprofitament de l'espai conreat. Podem trobar, per tant, barraques construïdes entre dues feixes de diferent nivell, sempre i quan siguin del mateix propietari. També podem trobar barraques enmig del camp, però es deu al mateix condicionant, ja que segurament es tracta d'una franja del camp rocosa o de difícil utilització pel conreu. Finalment, també podem trobar les barraques en un racó del camp, on s'amuntegaven les pedres extreïdes de llaurar, o fora del camp semi excavades en un marge. Segons la tipologia de la seva construcció, poden ser de planta circular o quadrangular i poden ser construccions isolades o estar adossades en un marge o altra construcció. La volta de les de planta circular es fa per aproximació de fileres. En canvi, les de planta quadrangular poden tenir la volta per aproximació de fileres o en base a un sistema piramidal. Pel que fa al

tema dels constructors, es pot parlar de tres teories: l'existència de quadrilles de "barracaires" itinerants, els "sardans", o el propi pagès. L'existència del sardans s'ha recollit en el treball de Soler i Perarnau (1985) gràcies a un informant que situa aquests personatges a finals del segle XIX. Es tracta d'homes procedents de la Cerdanya, segurament la part alta de la Cerdanya, que oferien els seus serveis per a la construccions de pedra seca, com activitat complementària en èpoques climatològicament adverses en el seu lloc de residència.

Bibliografia

PLANS MAESTRA, Jaume (2009). Arquitectura tradicional rural en pedra seca a la comarca del Bages. Ajuntament de Bellpuig i Publicacions d l'Abadia de Montserrat.

RECULL HISTÒRIC DE MURA (2017). Pedra seca, pedra viva. Patrimoni vitícola i desenvolupament econòmic. Ponències i comunicacions de la IX Trobada d'Estudis per a la preservació del patrimoni de la pedra seca als Països Catalans.

RIPOLL, Ramon, coord. (2010). La pedra seca. Evolució, arquitectura i restauració. Col·lecció Arquitectura tradicional, vol. 3. Edicions Brau. Figueres.

SOLER i BONET, Josep M. i PERARNAU i LLORENS, Jaume (1985). "Les barraques de vinya al terme municipal d'Artés (Pla de Bages)"; dins Dovella, núm. 17. Manresa, pàgs. 37-43.

SOLER i BONET, Josep M.(1987). "Barraques i tines, construccions per a la vinya"; dins Dovella, núm. 24. Manresa.

SOLER i BONET, Josep M.(1988). "La tècnica de la pedra seca. La construcció popular"; dins Dovella, núm. 29. Manresa, pàgs. 47-52.

SOLER i BONET, Josep Maria (2000). "La construcció en pedra seca, arquitectura, patrimoni i tradició"; dins Dovella, núm. 70. Manresa, pàgs. 9-11.

<http://caudelguille.net/barraques/rellinars/652-001-barraca-del-cami-ral>

